

Göran Hägg, Gud i Sverige. Norstedts.

I Bibeln talas det om Abrahams Gud, Isaks Gud och Jakobs Gud. När författaren och retorikern Göran Hägg tar sig an den gudomliga närvaron i Sverige blir det istället Gustav Vasas Gud, Birgittas Gud, lutheranernas Gud och Gud i Knutby. (Anm. Kan tjäna som ingress)

Gud har fått finna sig i att bli trodd, hanterad och förklarad på många olika sätt. Detta är således en bok om Guds historia i Sverige. Från forntiden med de många gudarna, via ortodoxins tunga och allvarliga enhetsgud till dagens pluralistiska samhälle där en ärkebiskop kan svara: Vilken Gud?

Göran Hägg beskriver sig som en "troende ateist" vilket inte hindrar honom från att ha en djup kärlek och ett glödhet engagemang för sitt ämne. Han skriver som historiker, men också som debattör när han såväl kritiserar som återupprättar historiska personers engagemang för "sin" Gud. Den i historieböckerna så hånade biskop Brask i Linköping får här sin gottgörelse som en öppen och modig motståndare till Gustav Vasas skövlande av kyrkorna., medan 1900-talets unglyrkörörelse blir beskriven som en grupp med fascistiska drag vilka framför allt bidrog med att samla medel till ett pansarskepp.

Göran Hägg ger sig således i kast med både stort och smått. Han gör oväntade upptäckter, som att det erotiska inslaget är oväntat stort i vår nordliga lite tungsinta svenska fromhet. Med värme berättar han om "Skevikarna"; en andlig rörelse på 1700-talet som stod hinduismens människosyn nära. Naturligtvis blir detta därmed också en berättelse om intolerans och förföljelse. De många personernas Gud blir ett spel om makt över någon annan. Det som dock tycks sticka författaren mest i ögonen är den utslätade tro han tycker sig se i dagens postmodernistiska samhälle. Ett särskilt hatobjekt har Göran Hägg i Svenska kyrkan, som han menar gjort en resa från andligt envälde till utslätad jolmighet. Med ironi konstaterar han hur man där lyckats hålla striden om kvinnliga präster vid liv i över femtio år, genom att inte vilja stöta sig med någon. En bedrift som inget samfund i världen lyckats med.

Göran Hägg skriver således både lärt och kritiskt som roligt och underhållande. Att detta är en neutral framställning av Guds historia i Sverige, vilket bokens baksida gör gällande, är allt annat än sant. Men det är uppfriskande med en lärd debattör som vågar roa och oroa och som trots sin kritiska hållning har en djup respekt för sitt ämne och de människor som ställer sina liv i någon form av relation till Gud.

Jakob Carlander

Bildtext:

Göran Hägg, författare, debattör och retoriker som gärna ägnar tid i Italien.